

Prof. dr hab. Czesław Jeśman

DROGA WOJSKOWEJ AKADEMII MEDYCZNEJ IM. GEN. DYW. PROF. BOLESŁAWA SZARECKIEGO DO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO W ŁODZI

O utworzeniu Wojskowej Akademii Lekarskiej mówiono w Centrum Wyszczolenia Sanitarnego w Warszawie w końcu lat trzydziestych. Uczelnię planowano zorganizować w Lublinie bądź w Łodzi, w miastach centralnie położonych w stosunku do ówczesnych granic kraju. Lata II wojny światowej rozwały na wiele lat te plany. Ile krwi przelano na różnych frontach, również krwi tych, którzy pragnęli zostać lekarzami wojskowymi, lecz nie zdołali trafić do Edynburga czy Winterthur – ośrodków kształcących wojskowych lekarzy dla potrzeb Polskich Sił Zbrojnych. W pierwszym w stolicy Szkocji przy tamtejszym uniwersytecie działał Polski Wydział Lekarski, drugi zaś przy uniwersytecie w Zurichu.

Wszelkie koncepcje i wprowadzane rozwiązania organizacyjne w latach 1945–1958, dotyczące wojskowego szkolnictwa medycznego, podyktowane były permanentnym brakiem kadr medycznych tak w wojsku, jak i w cywilnej służbie zdrowia. Liczba medyków w Polsce w 1946 roku w porównaniu do 1938 zmniejszała się: lekarzy i farmaceutów o około 40%, zaś stomatologów o 60%. Jak więc należało pozyskiwać kadry dla potrzeb wojska, skoro tyle stanowisk, zwłaszcza „w terenie” było nie obsadzonych. W 1949 roku co najmniej 20%, ogółu etatów medycznych zajmowali medycy służby okresowej, którzy prawie wszyscy domagali się szybkiego zwolnienia ze służby. Wśród miast, które pretendowały do ośrodka tworzącego edukację wojskowo-medyczną wybór padł na Łódź – miasto o dobrych perspektywach rozwoju, które na szczęście nie ucierpiało zbyt wiele w następstwie działań wojennych.

W celu zapewnienia własnej kadry medycznej rozpoczęto organizowanie szkół wojskowych. Początkowo utworzono Wojskowo-Medyczną Szkołę Felczerów (1945–1946), przemianowaną na wzór przedwojenny na Centrum Wyszczolenia Sanitarnego (1947–1950), a następnie Wojskowe Centrum Wyszczolenia Medycznego (1950–1958). Jednocześnie przy uczelniach wyższych w Warszawie, w Łodzi i w Lublinie tworzone kompanie i Bataliony Akademickie (1947–1949). Ze względu na trudną sytuację kadrową i niedostateczną infrastrukturę postanowiono w latach 1945–1950 utworzyć przy ówczesnych uczelniach wyższych fakultety wojskowe w Warszawie, w Gdańsku, w Krakowie, w Łodzi i we Wrocławiu. Ścierały się więc dwie koncepcje szkolenia: fakultatywnego, opartego na bazie akademii medycznej z dodatkowym przygotowaniem wojskowym i wojskowo-medycznym oraz kształcenie w samodzielnej wyższej szkole wojskowo-medycznej. Ze względu na pokaźną liczbę żołnierzy WP, okres „zimnej wojny” na początku lat pięćdziesiątych, a więc realną możliwość wybuchu konfliktu zbrojnego, przewidywano ewentualne użycie broni masowego rażenia, a w następstwie masowe straty sanitarne. Myślę również, że kierownictwo MON słusznie dążyło do utworzenia własnej akademii medycznej, kształcącej lekarzy-oficerów, znacznie lepiej przygotowanych do pracy w jednostce wojskowej w porównaniu do medyków służby okresowej, bardzo dobrze przygotowanych fachowo, jednak o mniejszym doświadczeniu wojskowo-medycznym. Specyfika zawodu oficera-lekarza sugerowała wybranie takiej koncepcji kształcenia.

Od początku lat pięćdziesiątych zwiększano liczbę katedr o charakterze wojskowo-medycznym: Chirurgii Polowej, Higieny i Epidemiologii Wojskowej, Organizacji i Taktyki Służby Zdrowia, Interny Polowej i inne. Właśnie one stanowiły trzon WCWMed. Dobre i pełne wykształcenie lekarskie wojskowi studenci otrzymywali w łódzkiej Akademii Medycznej.

Uruchomienie własnej uczelni wojskowej wiązało się z wieloma trudnościami. W pierwszym rządzie należało posiadać odpowiednią liczbę kadry naukowo-dydaktycznej o pełnym profilu w zakresie nauk podstawowych i klinicznych. Zwłaszcza chodziło o samodzielnych pracowników nauki, którzy mogli promować swoich potencjalnych następców. O takich ludzi nie było łatwo.

Osobnym, trudnym zagadnieniem była baza, zarówno dydaktyczna, lecznicza jak i zakwaterowanie przyszłych podchorążych. W połowie lat pięćdziesiątych przystąpiono do budowy kompleksu koszarowego przy ul. Źródłowej oraz obiektu nauk podstawowych przy Pl. 9 Maja (obecnie Pl. Gen. Hallera).

Do powstania Uczelni przyczyniło się wiele znanych nazwisk. Wspomnę jedynie dwóch lekarzy, promotorów powołania Uczelni. Od końca lat czterdziestych wielkim zwolennikiem utworzenia akademii był gen. dyw. prof. dr med. Bolesław Szarecki – szef Departamentu Służby Zdrowia MON i późniejszy jego następca – gen. bryg. dr med. Mieczysław Kowalski. Wpływowa działalność późniejszego patrona Uczelni u wyższych przełożonych uzyskała przychylność w zakresie decyzji o powołaniu do życia Akademii.

Pierwsza Uchwała Rady Ministrów w sprawie utworzenia Wojskowej Akademii Medycznej ukazała się 7 listopada 1957 roku. W styczniu 1958 roku obowiązki komendanta WCWMed. pełnił płk dr Czesław Półtorak, który zarazem kierował organizacją WAM. Prowadzono w tym czasie rozmowy z kierownictwem Akademii Medycznej w Łodzi w sprawie obsadzenia stanowisk naukowych i dydaktycznych w Uczelni. Należy podkreślić bardzo przychylne i życzliwe stanowisko dla WAM ówczesnego rektora AM w Łodzi prof. dr med. Mariana Stefanowskiego – późniejszego *doctora honoris causa* WAM.

Resortowy rozkaz MON z dnia 19 maja 1958 roku nakazywał rozformowanie WCWMed. i od 1 lipca 1958 roku utworzenie Wojskowej Akademii Medycznej. W skład Uczelni weszły: WCWMed., Wojskowy Szpital Kliniczny w Łodzi, Centralny Szpital MON w Warszawie i Ośrodek Szkolenia Oficerów Rezerwy w Przemyśle.

Pierwsza uroczysta inauguracja roku akademickiego odbyła się 3 października 1958 roku w obecności przedstawicieli kierownictwa MON z ministrem na czele i z komendantem, pułkownikiem – wkrótce generałem brygady profesorem Marianem Garlickim.

Statut Uczelni nakładał na nią zasadnicze zadanie: organizowanie studiów medycznych i kształcenie słuchaczy na lekarzy, teoretyczne i praktyczne szkolenie ogólnowojskowe, kształcenie kadr dla potrzeb wojskowej służby zdrowia, oraz prowadzenie prac naukowo-badawczych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wojskowej służby zdrowia

Na 36 katedr i klinik – 14-toma kierowali wówczas oficerowie. WAM w dużym stopniu korzystała z przychylności AM w Łodzi. W tym czasie trudno było mówić o samodzielnej Uczelni.

Jednak z roku na rok Alma Mater krystalizowała się, krzepła i rozwijała pod każdym względem. Na początku 1960 roku wyodrębniono bibliotekę, następnie kolejno Katedrę Patologii Ogólnej i Doświadczalnej, Biologii, Anestezjologii, Medycyny Morskiej w Gdyni. W latach 1962–1964 ukształtowano komplet katedr i klinik niezbędnych dla dobrego funkcjonowania Uczelni.

Z każdym rokiem przybywało samodzielnych pracowników nauki i osób ze stopniem naukowym w mundurach. To wzmacniało Uczelnię, nadawało jej samodzielnego charakteru, oraz odsuwało od nadal bardzo życzliwej AM w Łodzi – na osobną, swoją drogę rozwoju.

W czerwcu 1964 roku oddano do użytku nowy budynek 2 Centralnego Szpitala Klinicznego WAM w Warszawie (ul. Szaserów) z 17 klinikami i zakładami (wliczając część pozostającą na ul. Koszykowej). Stanowiło to ogromne wzmocnienie dla Uczelni. Wspomniany szpital w Warszawie, prawie co roku zwiększał liczbę klinik i zakładów. W roku 1974 posiadał ich ponad 30 i pełnił ważną rolę Centrum Kształcenia Podyplomowego WAM. W tym roku również w WAM zakończono proces tworzenia uczelni. W związku z ograniczoną objętością artykułu trudno wymienić wszystkie kliniki i zakłady CKP.

Charakterystycznym systemem organizacyjnym dla tego okresu były instytuty. W 1974 roku wydzielono następujące: Instytut Medycyny Wojskowej (komendant – płk prof. dr hab. Andrzej Słowiński), z Zakładami: Organizacji Ochrony Zdrowia Wojsk, Organizacji Ochrony Zdrowia i Służby Zdrowia Obrony Cywilnej, Higieny i Epidemiologii, Ochrony Radiologicznej i Toksykologii, Farmacji Wojskowej, Taktyki i Rodzajów Wojsk.

Instytut Biologiczno-Morfologiczny (komendant – gen. bryg. prof. dr hab. Wiesław Łasiński) z Zakładami: Anatomii Człowieka, Biologii, Histologii, Anatomii Patologicznej (Patomorfologii Klinicznej).

Instytut Fizjologiczno-Biochemiczny (komendant płk prof. dr hab. Józef Sysa, następnie płk prof. dr hab. Henryk Tchórzewski) z Zakładami: Biochemii, Chemii Ogólnej, Biofizyki, Farmakologii, Fizjologii, Mikrobiologii Lekarskiej, Patofizjologii.

Instytut Medycyny Morskiej (komendant, kmr prof. dr hab. Kazimierz Ulewicz, później kmr prof. dr hab. Kazimierz Dęga) z Zakładami: Higieny i Ergonomii Medycyny Morskiej, Medycyny Podwodnej, Epidemiologii i Medycyny Tropikalnej.

Instytut Higieny Psychiczej (komendant – płk prof. dr hab. Zdzisław Rydzyński) w składzie: Klinika Psychofizyczna, Zakład Psychologii Klinicznej, Centralna Przychodnia Psychologiczna w Warszawie.

Instytut Narządów Zmysłów (komendant – płk prof. dr hab. Zofia Krawczyk) z Klinikami: Laryngologiczną, Okulistyczną, Neurologiczną, Neurochirurgiczną (od 1975 roku), Chirurgii Twarzowo-Szczękowej, Instytut Chirurgii (komendant – płk prof. dr hab. Jan Leńko, później płk prof. dr hab. Bronisław Kozłowski i płk prof. dr hab. Stanisław Barcikowski), z Klinikami: I Chirurgiczną, II Chirurgiczną, Chirurgii Urazowej, Chirurgii Polowej i Ortopedii, Urologiczną oraz Zakładem Anestezjologii.

Instytut Medycyny Wewnętrznej (komendant – płk prof. dr hab. Władysław Tkaczewski, następnie płk prof. dr hab. Konstanty Markiewicz) w składzie: Kliniki – I–IV Chorób Wewnętrznych, Chorób Płuc, Obserwacyjno-Zakaźna oraz Zakłady Analizy Lekarskiej, Farmakologii Klinicznej (od 1979 r.).

Poza strukturą Instytutów znalazły się Katedry: Chorób Dzieci, Ginekologii i Położnictwa z Kliniką, Historii Medycyny z Muzeum, Medycyny Sądowej, Radiologii Lekarskiej, Nauk Społecznych i Zakład Dydaktyki (przejściowo). Unikalne Muzeum Polskiej Wojskowej Służby Zdrowia (obecnie Muzeum UM) stanowi największą (ponad 700 m²) tego typu placówkę wśród akademii medycznych w kraju (zbiór malarstwa, starodruków, narzędzi itp.)

Ważną datą dla Uczelni było nadanie jej imienia gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego – wybitnego chirurga, twórcy polskiej szkoły chirurgii polowej, największego inicjatora powstania Uczelni. Uroczystość nadania imienia odbyła się 9 maja 1975 roku, od tej pory dzień ten był świętem Uczelni.

Proces krystalizacji został zakończony w drugiej połowie lat siedemdziesiątych (w 1976 roku powstała bowiem Katedra i Klinika Chorób Dzieci).

Pewna reorganizacja Instytutów, częściowo Zakładów i Klinik miała miejsce w 1980 roku, zasadniczo zmiany nie były duże.

W 1982 roku oddano do użytku nowoczesny obiekt przeznaczony dla Instytutu Diagnostyki – patomorfologii, analityki lekarskiej i medycyny sądowej. W tym samym roku ukończono budowę nowoczesnej pływalni i nieco później hali sportowej.

W 1983 roku utworzono II Klinikę Chorób Płuc, a w 1985 Zakład Medycyny Sportowej. W pełni więc zakończono prace nad utworzeniem Akademii. Z jakim ogromnym trudem organizacyjnym, cegła po cegle, budowano Uczelnię, która w tym okresie, jak i później, plasowała się w krajowej czołówce innych akademii medycznych.

Na Wydział Lekarski WAM przyjmowano corocznie ok. 250 studentów w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, ok. 30 w latach dziewięćdziesiątych. Kilkudziesięciu podchorążych przyjmowano co roku na Wydziały Stomatologii i Farmacji zawsze życzliwej AM w Łodzi.

Lata dziewięćdziesiąte nie należały do optymistycznych dla Uczelni, ukazywało się bowiem coraz więcej publikacji w prasie wojskowej jak i lokalnych dziennikach, mówiących o możliwości rozwiązania Akademii. Dziesięcioletnia nieustanna restrukturyzacja nie sprzyjała rozwojowi Alma Mater.

Pomimo tego Uczelnia nawiązała współpracę z podobnymi placówkami na Zachodzie: Uniwersytecką Uczelnią Medyczną Armii USA, Sanitarną Akademią Bundeswehry w Monachium, Szkołą Służby Zdrowia Armii Francuskiej w Bordeaux i Czeskiej w Hradec Kralove. Władze Uczelni słusznie starały się znaleźć akcenty głównie wojskowo-medyczne w zagranicznej współpracy.

Mówiąc o latach dziewięćdziesiątych, należy wspomnieć o ważnym wydarzeniu w życiu Uczelni, tzn. o nawiązaniu do szczytnych tradycji wyższego szkolnictwa medycznego w Wojsku Polskim. Uroczystość, jaka odbyła się w końcu czerwca 1992, nawiązywała do okresu sprzed 70-ciu laty, kiedy to na terenie zamku książąt mazowieckich w Warszawie na Ujazdowie rozpoczęła działalność Wojskowa Szkoła Sanitarna, kształcąca lekarzy w mundurach w niepodległej II Rzeczypospolitej.

W 1995 roku Uczelnia otrzymała Statut WAM, zaś w 1997 roku w związku z uroczystościami 75-lecia Wyższego Szkolnictwa Medycznego w Wojsku Polskim, jubileusz zaszczylił swą obecnością Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski.

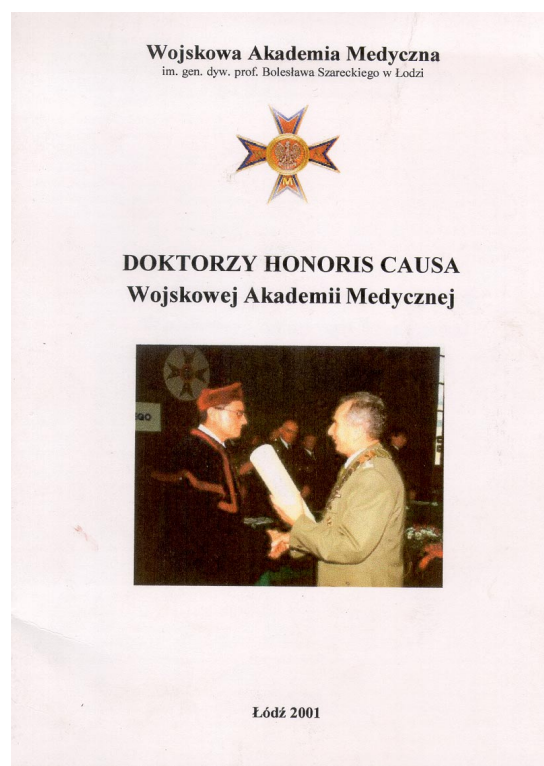
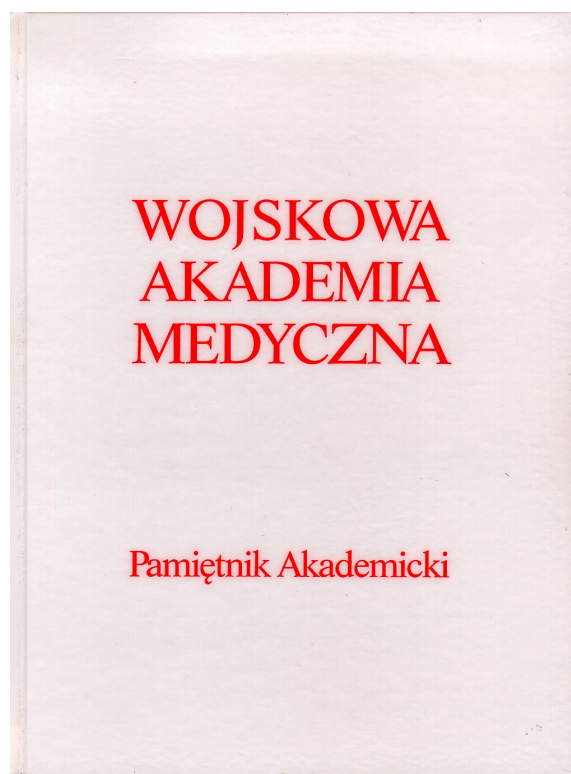
Druga połowa lat dziewięćdziesiątych to dalsze zmniejszenie naboru kandydatów do WAM i rozbudowa części cywilnej Uczelni.

W 1998 roku rozpoczęły działalność studia magisterskie w zakresie zdrowia publicznego, rok później fizjoterapii.

W 2000 roku po kilkuletniej adaptacji otworzono Centrum Kliniczno-Dydaktyczne – nowoczesny, kilkupiętrowy szpital. Zespół nauk teoretycznych przeniesiono do innych budynków.

KOMENDANCI / REKTORZY WAM

Lata kadencji	Stopień, tytuł nauk., imię i nazwisko	Specjalista w dziedzinie
1958–1965	gen. bryg. prof. Marian GARLICKI	ortopeda – traumatolog
1965–1972	gen. bryg. prof. Wiesław ŁASIŃSKI	anatom – chirurg
1972–1975	płk prof. Józef BARANCEWICZ	epidemiolog
1975–1978	gen. bryg. prof. Jerzy BOŃCZAK	higienista, epidemiolog
1978–1981	płk prof. Tadeusz BRZEZIŃSKI	historyk medycyny, deontolog
1981–1991	gen. bryg. prof. Władysław TKACZEWSKI	internista, kardiolog, zakaźnik
1991–1998	gen. bryg. prof. Henryk CHMIELEWSKI	neurolog
1998–2002	płk prof. Jan CHOJNACKI	internista, gastroenterolog, zakaźnik
2002	płk prof. Krzysztof ZEMAN	pediatra, patofizjolog, immunolog

Zastępcy komendantów / Prorektorzy ds. Nauki i Szkolenia

Lata kadencji	Stopień, tytuł nauk., imię i nazwisko	Specjalista w dziedzinie
1958–1966	płk prof. Jan Leńko	urolog
1966–1973	płk prof. Marek Kański	biochemik
1973–1974	płk prof. Leszek Cieciora	embriolog, histolog
1974–1981	płk dr hab. Władysław Tkaczewski	internista, kardiolog, zakaźnik
1981–1984	płk prof. Andrzej Kulig	patomorfolog
1984–1991	płk prof. Hieronim Bartel	embriolog, histolog
1991–1997	płk prof. Józef Kędziora	biochemik, fizjolog
1998–2002	płk prof. Krzysztof Zeman	pediatra, patofizjolog, immunolog
2002	p.o. płk. prof. Zbigniew Baj	patofizjolog, internista

Zastępcy komendantów / Prorektorzy ds. klinicznych

Lata kadencji	Stopień, tytuł nauk., imię i nazwisko	Specjalista w dziedzinie
1958–1968	płk prof. Andrzej Himmel	internista
1968–1970	płk prof. Jan Bromowicz	neurochirurg
1970–1973	płk prof. Mieczysław Strzałko	neurolog
1973	płk prof. Zdzisław Ruszczak	dermatolog
1973–1981	płk prof. Zdzisław Rydziński	psychiatra
1981–1984	płk prof. Kazimierz Trznadel	internista, nefrolog

Od 1984 roku połączono stanowiska zastępcy ds. klinicznych i zastępcy ds. dydaktycznych.

Lata kadencji	Stopień, tytuł nauk., imię i nazwisko	Specjalista w dziedzinie
1984–1986	płk prof. Henryk Chmielewski	neurolog
1986–1991	płk prof. Stefan Szram	patomorfolog
1991–1998	płk prof. Henryk Goch	internista, kardiolog
1998–2002	płk prof. Marek Luciak	internista, nefrolog

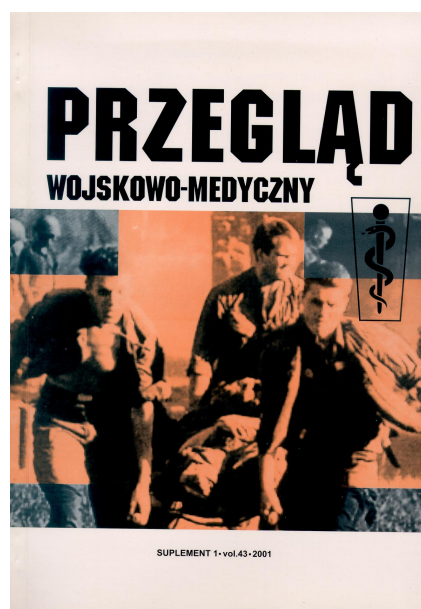
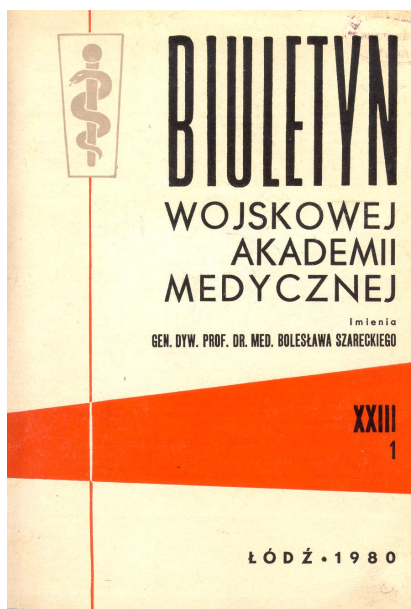
W Akademii istniały stanowiska zastępców komendanta: ds. politycznych (do 1990 roku), ds. liniowych (do 2002 roku), ds. organizacyjnych (do 1995 roku). W okresie 1991–1994 zostało utworzone stanowisko zastępcy komendanta/prorektora ds. studenckich, które zajmował płk dr hab. n. med. Krzysztof Zieliński. Ze względu na ograniczoną objętość publikacji nie jestem w stanie wymienić wszystkich zastępców komendanta Akademii.

Komendanci / Dziekani Wydziału Lekarskiego

Lata kadencji	Stopień, tytuł nauk., imię i nazwisko	Specjalista w dziedzinie
1958–1959	płk doc. Bolesław Gwóźdź	higienista, epidemiolog
1958–1964	płk prof. Józef Borsuk	laryngolog
1964–1971	płk prof. Jan Chomiczewski	mikrobiolog
1971–1974	płk doc. Władysław Tkaczewski	internista, kardiolog, zakaźnik
1974–1977	płk doc. Kazimierz Trznadel	internista, nefrolog
1977–1980	płk prof. Andrzej Kulig	patomorfolog
1980–1984	płk prof. Heronim Bartel	histolog, embriolog
1984–1987	płk doc. Stefan Szram	patomorfolog
1987–1991	płk prof. Jan Goch	internista, kardiolog
1991–1998	płk prof. Jan Chojnacki	internista, gastroenterolog, zakaźnik
1998	płk prof. Krzysztof Zeman	pediatra, patofizjolog, immunolog
1998–2001	płk prof. Józef Kocur	psychiatra
2001–2002	płk prof. Jan Błaszczyk	fizjolog, biochemik, dermatolog

Prodziekanami Wydziału Lekarskiego WAM w kolejności chronologicznej byli profesorowie: Mieczysław Ropek – fizjatra, Andrzej Kulig – patomorfolog, Henryk Chmielewski – neurolog, Stefan Szram – patomorfolog, Lech Walasek – internista, Jan Goch – internista, kardiolog, Janusz Czajkowski – okulista, Józef Kocur – psychiatra, Jan Czernicki – patofizjolog, neurolog, rehabilitant, Roman Goś – okulista, Krzysztof Zeman – pediatra, patofizjolog, immunolog, Lucjan Pawlicki – internista, Stanisław Orkisz – anatom, internista.

Od 1999 roku w związku z powołaniem do życia nowego wydziału na prodziekana ds. fizjoterapii powołano płk dr hab. Jana Kochanowskiego, a następnie płk prof. dr hab. Jurka Olszewskiego. Od 1998 roku utworzono kierunek Zdrowie Publiczne – specjalizacja Promocja Zdrowia.

Uczelnia mogła się szczycić posiadaniem własnego czasopisma pt. *Biuletyn Wojskowej Akademii Medycznej*, w którym zamieszczano wiele bardzo cennych publikacji naukowych. Redaktorami wydawnictwa byli najwybitniejsi pracownicy nauki Akademii. W ciągu 40 lat na łamach *Biuletynu WAM* zamieszczono ponad 2000 publikacji. Nakład czasopisma wahał się od 1200 do 400 egzemplarzy. W 1998 roku zmieniono tytuł na *Przegląd Wojskowo-Medyczny*.

Warto wspomnieć o działalności Studenckiego Towarzystwa Naukowego, które jest wyrazem inicjatywy naukowej słuchaczy, jak też zainteresowania przełożonych kierujących kołami naukowymi.

W ciągu ponad 40 lat działalności członkowie STN zorganizowali wiele konferencji naukowych krajowych i zagranicznych. Zaprezentowali ponad 700 prac, z których wiele opublikowano w *Biuletynie*. Studenci WAM wydawali czasopismo pt. „*Nasze Sprawy*”, gdzie zamieszczane były publikacje zarówno naukowe jak i traktujące o życiu Uczelni.

Działalność Akademii nie ograniczała się jedynie do dydaktyki i badań naukowych. Na terenie Uczelni działało Koło Opiekunów Społecznych oraz Klub Honorowego Krwiodawstwa. Podchorążowie współdziałali podczas różnych akcji z Chorągwią Łódzką ZHP.

W dziedzinie kultury studenci Akademii posiadali spore zasługi. Od 1958 roku działał Studencki Teatr Verbum, którego działalność artystyczna była wielokrotnie nagradzana. W pracach teatru czynnie uczestniczyło około 400 osób.

Istniał również zespół muzyczny „Wirusy”, działający na przełomie lat 60-tych i 70-tych, który zaprezentował ponad 200 koncertów. W połowie lat 70-tych działał także chór męski studentów WAM.

Na zakończenie należy wspomnieć o sportowcach. Wychowanie fizyczne odgrywało dużą rolę w życiu studenckim. Z WAM wywodzili się zawodnicy zajmujący się sportem rekreacyjnie, ale także walczący w pierwszoligowych drużynach. Reprezentanci WAM periodically uczestniczyli w różnych rozgrywkach pomiędzy szkołami wojskowymi, a także cywilnymi akademiami medycznymi. Zazwyczaj plasowali się na dobrych miejscach.

Uczelnia wykształciła wielu bardzo wybitnych profesorów z wielu dziedzin medycyny, znanych nie tylko w kraju, ale i za granicą. Naukowcy, którzy mogą poszczycić się ogromnym dorobkiem w aspekcie wydawniczym, dydaktycznym i wychowawczym, byli opiekunami, patronami i nauczycielami wielu wybitnych, już teraz samodzielnych pracowników nauki.

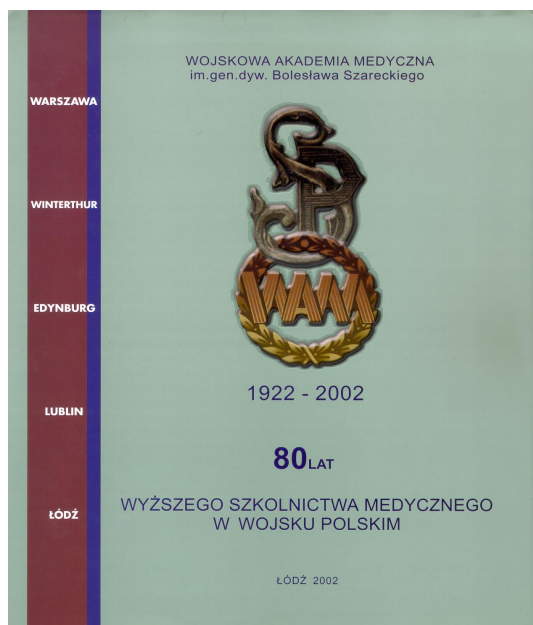
Nie sposób w krótkiej publikacji dokonać oceny blisko 45 lat istnienia, przeobrażeń i rozwoju Uczelni. Dorobek w każdej z dziedzin jest duży. Z pewnością można stwierdzić, że WAM znacząco przysłużyła się do rozwoju nauki i medycyny polskiej.

W okresie blisko 45 lat działalność w WAM obroniono 1463 rozprawy doktorskie, ok. 164 osoby uzyskały tytuł profesora, a 194 stopień naukowy doktora habilitowanego. Od 1964 roku w CKP w Warszawie przeprowadzono: 637 doktoratów, 146 habilitacji, a tytuły profesora nadano 60 naukowcom. Razem osiągnięcia Uczelni są imponujące – 2000 doktoratów, 340 habilitacji, 224 nominacji profesorów.

Rok 2000 stał się przełomowym, bowiem Uniwersytet Łódzki, Akademia Medyczna i WAM przystąpiły do rozmów w sprawie połączenia uczelni – powołano też został Międzyuczelniany Zespół ds. Integracji.

Kilkakrotne spotkania Zespołu doprowadziły do zaproponowania kilku opcji połączenia Uczelni. Oczywiście każda z nich broniła własnej tożsamości i interesów.

W dniu 8 kwietnia 2002 roku został podpisany List Intencyjny: „Minister Zdrowia – Mariusz Łapiński i Minister Obrony Narodowej – Jerzy Szmajdziński, działając zgodnie z wolą Senatów Uczelni, wyrażają niniejszym intencję połączenia Akademii Medycznej w Łodzi i Wojskowej Akademii Medycznej im. Bolesława Szareckiego w Uniwersytet Medyczny... Celem połączenia Uczelni jest w pełni wykorzystanie potencjałów: dydaktycznego, naukowego i kulturowego, polepszenie jakości kształcenia studentów oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej ziemi łódzkiej i województw ościennych.”

Wyrazem ostatniego akcentu działalności WAM były uroczystości związane z jubileuszem 80-lecia Wyższego Szkolnictwa Medycznego w Wojsku Polskim i 45-lecia Wojskowej Akademii Medycznej (21–22 czerwca 2002 rok). Program zawierał uroczystość: nadania tytułów *doctora honoris causa* dwóm profesorom WAM, ostatnią promocję absolwentów i rozdanie dyplomów, odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej profesorom i pracownikom WAM oraz historyczną sesję naukową.

Utworzenie Uniwersytetu Medycznego jest dużym wyróżnieniem dla Łodzi i regionu, jest wielką szansą dla pracowników nauki obu byłych Uczelni, lecz jest też wyzwaniem do prawdziwej współpracy, tolerancji i wyrozumiałości.

Marian G a r l i c k i : Przemówienie Rektora WAM prof. dr ... w dniu inauguracji roku akademickiego 1960/61. *Biul. WAM* 1960 R. 3 z. 2/3 s. I–XII; Stefan B o g u s ł a w s k i : Zarys rozwoju 2 Centralnego Szpitala Klinicznego WAM. *Biul. WAM* 1963 R. 6 z. 2 s. 17–20; Wiesław Ł a s i Ń s k i : Przemówienie Rektora WAM kmr prof. dr med. ... na inauguracji roku akademickiego 1965/66. *Biul. WAM* 1965 R. 8 z. 3/4 s. 247–256; Tadeusz S t a s i a k : Rys historyczny XX-lecia 2 Centralnego Szpitala Klinicznego WAM. *Lek. Wojsk.* 1966 R. 42 nr 1 s. 7–15; Józef B a r a n c e w i c z : Wybrane fragmenty przemówienia Rektora WAM płk doc. dr hab. n. med. ... na inauguracji roku akademickiego 1972/73. *Biul. WAM* 1973 R. 16 z. 1 s. 33–36; Stefan W o j t k o w i a k : Lancet i karabin : dzieje szkolnictwa medycznego w Wojsku Polskim. Warszawa 1973; Jerzy B o Ń c z a k : Przemówienie Rektora Wojskowej Akademii Medycznej płk doc. dr hab. n. med. ... na inauguracji roku akademickiego [1975/76]. *Biul. WAM* 1976 R. 19 z. 1 s. 3–14; Tadeusz B r z e z i Ń s k i : Przemówienie Rektora WAM [płk doc. dr hab. n. med. ...] wygłoszone na inauguracji roku akademickiego 1978/79. *Biul. WAM* 1979 R. 23 z. 1 s. 1–9; Władysław T k a c z e w s k i : Przemówienie Rektora WAM płk prof. dr. n. med. ... wygłoszone na inauguracji roku akademickiego 1981/82. *Biul. WAM* 1981 R. 24 z. 4 s. 291–298; Kazimierz D ę g a : XX lat działalności Instytutu Medycyny Morskiej Wojskowej Akademii Medycznej. *Biul. WAM* 1982 R. 25 z. 3 s. 303–306; Tadeusz M i k a , Maciej B o c h e Ń s k i , Stefan K a r l i Ń s k i : Kształcenie podyplomowe w XXV-leciu Wojskowej Akademii Medycznej. *Lek. Wojsk.* 1983 R. 59 nr 5/6 s. 226–229; Zarys historyczny Wojskowej Akademii Medycznej. Aut.: Zbigniew O n i s k , Bogumił T k a c z , Longin I n d i s o w , Marek D u t k i e w i c z . Łódź 1986; Hieronim B a r t e l : 30-lecie Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego : działalność naukowa. *Lek. Wojsk.* 1988 R. 64 nr 7/8 s. 426–431; Kalendarium Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. dr med. Bolesława Szareckiego 1958–1988 / pod red. Michała B a j a k a , Tadeusza K l i m a s z e w s k i e g o . Łódź 1988; Stefan S z r a m , Jan H[enryk] G o c h : 30-lecie Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego : działalność dydaktyczna. *Lek. Wojsk.* 1988 nr 7/8 s. 423–425; Marek Krzysztof D u d k i e w i c z : Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. dyw. prof. dr med. Bolesława Szareckiego w latach 1958–1988. Warszawa 1990. Rozprawa doktorska. Wojskowy Instytut Historyczny; Krzysztof Włodzimierz Z i e l i Ń s k i : Informacje o działalności naukowej i osiągnięciach diagnostyczno-leczniczych placówek Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego. Cz. 1. : Placówki WAM w Łodzi. Łódź 1992; Henryk C h m i e l e w s k i , Mirosław W d o w c z y k , Józef B i e l e c k i : Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego : 75 lat wyższego szkolnictwa medycznego w Wojsku Polskim. Łódź 1997; Jerzy M i ł k o w s k i : Wojskowa Akademia Medyczna : pamiątnik akademicki. Łódź 1997; 40 lat I Kliniki Chirurgicznej Instytutu Chirurgii Wojskowej Akademii Medycznej 1958–1998. Łódź 1998; 80 lat wyższego szkolnictwa medycznego w Wojsku Polskim 1922–2002 / red. [Mirosław Wdowczyk]. Łódź 2002; Czesław J e ś m a n , Mirosław W d o w c z y k : Wojskowa Akademia Medyczna im. gen. dyw. prof. dr med. Bolesława Szareckiego. W: Wojskowe akademie w Polsce : praca zespołowa / pod red. Michała H e b d y . Warszawa 2003 s. 485–541; Lekarze wojskowi : wspomnienia i refleksje / red. Jerzy Miłkowski. Łódź 2003.